

PASTORAAL PLAN 2020-2023, versie januari 2020

Inleiding

“Aan de vruchten kent men de boom” is de titel van dit pastoraal beleidsplan, geïnspireerd op de Tekst van Lucas 6,43-45. De boom is de parochie. De vruchten zijn die zaken waaraan parochianen en buitenstaanders concrete positieve ervaringen opdoen, en daarover met elkaar spreken. De ‘vruchten’ zijn het resultaat van ons aller inzet om de boodschap van het evangelie uit te dragen en vorm te geven; en zijn dus even zovele aanzetten om tot rijke bloei van de parochie te komen.

Is dit een pastoraal beleidsplan? Ja en nee. Ja, omdat we het zo noemen, en omdat het in grote lijnen beschrijft wat al bestaat aan rijke vruchten. Dat leidt tot aanbevelingen om deze vruchten waar mogelijk te versterken en uit te breiden met nieuwe scheuten. Nee, omdat dit plan niet een van bovenaf gestuurde hoeveelheid plannen bevat die in de loop van enkele jaren liefst zouden zijn uitgevoerd. Dit plan geeft primair niet de prioriteiten van de pastorale leiding van de parochie, maar legt bloot wat er al leeft, groeit en bloeit binnen de parochie en wat uitgebouwd kan en moet worden om verdere bloei van parochie als geheel en van de afzonderlijke locaties te bevorderen. Bepalen van prioriteiten is primair een proces vanuit de pastorale lokale praktijk en is een proces van voortdurende evaluatie. Eigenlijk zou je dit plan vooral kunnen beschouwen als een steeds (jaarlijks) bij te stellen ontwikkelplan voor de parochie als geheel en haar onderdelen.

De keuze die hier wordt gemaakt heeft een voorgeschiedenis. De afgelopen ruim vier jaar van ons bestaan was er een op praktische doelen gericht beleidsplan geschreven. Van dat plan kwam weinig terecht, omdat het met alle goede bedoelingen ‘van bovenaf’ was geschreven. De fusie van de acht voormalige parochies werd ten diepste ervaren als van boven opgelegd en afgedwongen. De kerkelijke en spirituele cultuurverschillen tussen de acht parochies waren hier en daar nogal tegenstrijdig. Het gevolg was dat het maar mondjesmaat lukte om met elkaar goede afspraken te maken en uit te voeren, juist omdat het typisch eigene van elke locatie gekoesterd en verdedigd werd.

De in de loop van 2017/2018 vernieuwde pastoraatsgroep stelde zich tot doel het onderlinge vertrouwen tussen de locaties te verbeteren, en vanuit dat vertrouwen te bouwen aan een vernieuwd pastoraal beleidsplan. De daartoe gevolgde werkwijze was als volgt:

1. Elke locatie is gevraagd na te denken over de dingen waar men – opgebouwd vanuit de eigen historie - trots op is. Voor de locatie wezenlijke elementen dus die vooral gekoesterd en verzorgd moeten worden.
2. De vraag te beantwoorden of en zo ja door welke oorzaken deze eigenheid bedreigd kan worden of in de nabije toekomst zal worden. En welke hulpmiddelen (mogelijk voorradig bij een andere locatie!) er nodig worden geacht om verantwoord verder te gaan.
3. Van alle locaties zijn daarover verslagen binnen gekomen. Die verslagen zijn samen beschikbaar gesteld aan alle locaties, ter inspiratie en wederzijdse (h)erkenning.
4. De eigenheid van alle locaties is en blijft het gegeven waarop de parochie als geheel verder kan, wil en moet, naar het idee van dit plan. De pastoraatsgroep neemt het op zich om waar mogelijk verbindingen te maken en hulp te organiseren om dit wezenlijk belangrijke fundament te versterken en liefst toekomstbestendig te maken.

5. Daar bovenop is er de mogelijkheid om een paar projecten aan te pakken die door alle locaties worden gedragen. Hier kan worden gedacht aan het gezamenlijk aantrekken van in een onderdeel van pastoraat gekwalificeerd personeel, het concreet ondersteunen van een of meerdere locaties door een andere, of het ondersteunen van pastorale projecten die een succesvol beroep kunnen doen op andere vrijwilligers dan degenen die nu locaties draaiend houden (missionaire dimensie).

Leeswijzer

Het resultaat van die werkwijze vindt de lezer in dit plan, dat vooral te lezen is als een uitnodiging om samen (samenwerken in verbinding) uitvoering te geven aan zaken waaraan men zich met anderen met hart en ziel kan verbinden. Niet dus als een spoorboekje dat naar het beoogde doel leidt en waaraan slechts uitvoering hoeft te worden gegeven. Telkens opnieuw zal een afgesproken plan of project worden geëvalueerd, en steeds opnieuw zal een nieuw zaai- en bewerkingsplan van onze 'tuin' moeten worden afgesproken.

De lezer vindt in bijlage VIII een snelle schets van de resultaten van de gesprekken die in elke locatie zijn gehouden. Er is er sprake van enkele projecten die vanuit een locatie of vanuit het geheel van de parochie al op gang zijn gebracht en die eveneens beleidsmatige aandacht nodig hebben. En tenslotte worden een paar projecten benoemd die naar de mening van de pastoraatsgroep in het komende werkjaar met prioriteit gaan worden aangepakt en uitgevoerd. Per project wordt een werkgroep(je) samengesteld die de realisering ervan uitwerkt in alle aspecten, bespreekt met pastoraat en bestuur, en informeert over de voortgang.

Samenvatting van sterke punten van locaties en taakgebieden die de nodige zorg vereisen

De samenvatting van de gesprekken per locatie laat trots én zorgen naar de toekomst zien: in termen van ons motto: vruchten om te koesteren, en struiken die veel zorg vragen willen ze vruchten gaan of blijven dragen. Hoe dan ook: alle zaken die tot dusverre ter sprake kwamen verdienen zorg, respect, 'burenhulp en ondersteuning van pastoraatsgroep en parochiebestuur. Het zijn immers allemaal elementen die elke locatie maken tot de eigen gemeenschap die ieder is.

Wat zijn nu mogelijke actiepunten die naar voren komen (in willekeurige volgorde)?

- Gemeenschapsopbouw: onderlinge hulp locaties en versterking van de samenhang als geheel en van de interne organisatie (pastoraatsgroep, parochiebestuur)
- Liturgie waar gewenst ondersteunen en gezamenlijke vieringen organiseren (Stefanus)
- Spirituele diversiteit bevorderen (Pelgrimshuis kan gezamenlijk 'voertuig' zijn)
- Katechese vormgeven
- Individueel pastoraat waarborgen
- Jeugd en gezinspastoraat breder uitbouwen
- Diaconie verbreden tot gezamenlijke aanpak
- Kerk willen zijn in de samenleving (buurtbetrokkenheid, Nijmegen stad, universiteit)

Analyse bij de eerder genoemde pastorale velden

Diaconie en Kerk in de samenleving

Wat is er?

- Samenwerken met de STIP's (Effata),
- Contact met uitgeprocedeerde asielzoekers (AvP),
- Samenwerking en fondswerving voor straatmensen, (AvP) en Stichting Gast (AvP),
- Contact met ouderen (GH) en eenzamen/daklozen (PC),
- Brede pastorale contacten in de wijken (Nijmegen West).
- Activiteiten organiseren waarin we samenwerken met de buurt en waardoor wij ook ontmoetingspunten worden voor de buurt: rommelmarkten, exposities, concerten, Buurt aan Tafel, etc.

Het bieden van kerkelijke vieringen en geestelijke begeleiding rondom levensthema's: bv. huwelijken, dopen, trouwen en rouwen aan zowel mensen die kerkelijk zijn als aan hen daarbuiten. Speciaal hierbij te noemen is dat de parochie een eigen kerkhof heeft bij de kerk Antonius Abt. Daarnaast is er de inzet voor allerlei maatschappelijke doelen die thematisch bestuurd worden vanuit het eigen kerkelijke raamwerk: vastenactie, missionaire acties.

De parochie H. Stefanus omvat ook de binnenstad van Nijmegen. De bestaande inloop in de PC laat zien dat een voortdurende open aanwezigheid aanspreekt bij het publiek. Het is een uitgelezen kans om deze betrokkenheid op het leven van de binnenstad te koesteren en, waar het locatiebestuur van de PC dit wenselijk en reëel acht, dit te versterken. Hiermee nodigen wij het locatiebestuur van de PC uit hulp te vragen van overige locaties waar ze dit kunnen gebruiken.

Universiteit als buur: de parochie is buur van de Radboud universiteit. Incidenteel, veelal op persoonlijke titel, zijn er relaties met medewerkers van de faculteit theologie en religiewetenschappen, de KSN (Katholieke Studenten Nijmegen (dit is de jongerengroep van MG) en de Studentenkerk.

Wat is er nodig? Er is behoefte aan een stimulerende, vormende en sturende kracht in dit diaconale werkveld ten dienste van het geheel.

Liturgie: de vierende gemeenschap(pen)

Wat is er? Binnen de parochie is sprake van een duidelijke liturgische en spirituele diversiteit, veelal gekoppeld aan de beleving van de identiteit/eigenheid van de locatie. Deze diversiteit spreekt een brede diversiteit van mensen aan. Wij zijn er trots op dat wij mensen met verschillende kerkvisies (binnen en buiten de kerk) aan kunnen spreken. Op meerdere punten zijn deze visies echter onverenigbaar in de zin dat men zich niet kan vinden in een gemeenschappelijke liturgische praktijk, maar dat hoeft geen onoverkomelijk probleem te zijn in een proces naar meer samenhang, conform het motto 'eenheid in verscheidenheid', tussen locaties. De vrucht van onze liturgische en spirituele diversiteit wordt tot uitdrukking gebracht door onderstaande punten. Sommige punten zijn al gaande of er is tenminste al een aanzet daartoe:

- Liturgische vieringen blijven bieden op een passende wijze aan mensen die te maken hebben met belangrijke momenten in het leven: geboorte, huwelijk, sterven.

- De goede kwaliteit van de verschillende liturgische vieringen, veelal kenmerkend voor eigenheid, van locaties, blijven bewaken en continueren, als element van herkenning intern en extern.
- Het stimuleren van leken als voorgangers en passende opleidingen voor leken die willen voorgaan in Woord- en Communievieringen en Agapè-vieringen. Bezien of het wenselijk is een poule van lekenvoorgangers te vormen (en hoe die op te leiden), die mogelijk beschikbaar zijn om voor te gaan in vieringen waar er een tekort ontstaat.
- In het verlengde van het eerste punt ook het onder de aandacht brengen van de begraafplaats van de AA, de enige begraafplaats die van de parochie zelf is.
- Bij dit alles dient het pastoraal beleid van de bisschop meegewogen te worden. Allen worden uitgenodigd, vooral gezien de gevoeligheid die altijd aan liturgische kwesties kleeft, om vooral over bovenstaande punten na te denken in de zin wat ons binnen de parochie bindt, méér dan ons van elkaar (onder)scheidt.

Wat is er nodig? Ondersteuning en continuering van het diverse aanbod per locatie. Werkgroep ter bevordering van gezamenlijke vieringen en het aanbieden van liturgisch materiaal van thema's op locaties uit te voeren.

Catechese en Structurele aandacht voor Jongeren en gezin

Wat is er? Catechese wordt binnen de parochie divers vorm gegeven. Van sacraments-catechese voor jeugd en jongeren, tot volwassencatechese rond thematiek van kerk en samenleving. De wijze waarop dit plaatsvindt, varieert van de doop- en vormseltrajecten tot lezingencycli en cursussen. Een aanzet voor uitbouw wordt ook gegeven door de plannen voor de opzet van het Pelgrimshuis, en de diverse Catecheseactiviteiten van locaties (o.a. Effata en MG). Voldoende en goed toegeruste menskracht moet hier wel voor beschikbaar zijn of komen. In potentie biedt de groeiwijk Oud-West (rond de Oude Haven en Koningsdael) mogelijkheden om jonge mensen bij de kerk te betrekken. Volwassencatechese kan hiertoe een middel zijn.

Wat is er nodig? Deskundige begeleider en aanjager van jongerenpastoraat en vorming voor de vrijwilligers die actief zijn in de catechese.

Spirituele diversiteit

Wat is er? Elke locatie heeft zo zijn eigen spiritualiteit, gegroeid in de loop der tijd, de pastores van verleden en heden, de waarden die de kerkleden wensten en nog altijd mee vormgeven.

Wat is er nodig? Voortdurende aandacht in de pastoraatsgroep, die bedacht moet zijn op mogelijke nieuwe impulsen en initiatieven.

Daarnaast is er een mogelijkheid ontstaan voor een eerste gezamenlijk gedragen initiatief waar eigentijdse spirituele vormen aan bod kunnen komen. Het betreft het Pelgrimshuis, dat enerzijds aansluit bij de traditie van Nijmegen als wandelstad en bij de bredere populariteit van pelgrimeren in het algemeen, en anderzijds ook ruimte kan en wil bieden aan allerlei vormen van spiritualiteit, mogelijk in nauwe samenwerking met de Augustijns geïnspireerde Boskapel. Het Pelgrimshuis beschikt over vele 'nieuwe' vrijwilligers voor de uitvoering van deze plannen en

een eigen stichtingsbestuur voor het beheer en de continuïteit. De parochie kan hieraan support bieden, ruimte ter beschikking stellen en gebruik maken van de mogelijkheden.

Individueel pastoraat

Wat is er? Het individuele pastoraat vormt een weinig zichtbaar werkveld. Individuele gesprekken vinden plaats binnen de besloten vertrouwelijkheid thuis of in een spreekkamer, en de inhoud is uiteraard vertrouwelijk. Het individueel pastoraat is in de dialoog rondes nauwelijks ter sprake geweest. Toch is dit als een vrucht te zien waaraan men de parochie kan kennen.

Wat is er nodig? Als het alleen van de benoemde pastores afhangt, dan is er niet veel capaciteit beschikbaar, naast de andere activiteiten. Daarom mag gedacht worden aan een grotere groep waarbij ook geschoolde vrijwilligers betrokken kunnen worden, om zo een grotere groep parochianen, buurt en wijkbewoners geestelijk te ondersteunen. Dit alles ligt sterk in het verlengde van de bekende bezoekgroepen voor zieken en ouderen. Vormen van collegiale ondersteuning, zoals intervisie, kunnen ontplooid worden om de kwaliteit van het individueel pastoraat te borgen.

Parochie als effectieve organisatie

Wat is er?

Het is van wezenlijk belang dat de locaties, pastoraatsgroep en parochiebestuur elkaar vertrouwen en samen op weg willen gaan. En het is eveneens van wezenlijk belang dat pastorale inzet en bestuurlijk vermogen dan als één bouwende kracht handelen, en hun activiteit ook zo door de hele parochie wordt ervaren. Dit kan tot resultaat leiden als alle betrokkenen hiervan doordrongen zijn en zo de gezamenlijke schouders onder alle plannen kunnen zetten. Zonder deze voorwaarde is er geen toekomst voor de parochie H. Stefanus. Er is al het een en ander gaande. Meer samenwerking tussen locaties is groeiende. In het afgelopen halfjaar hebben verschillende locaties elkaar opgezocht om te gaan samenwerken. Gesprekken tussen AA en GH zijn al verder gevorderd om pastoraal en bestuurlijk samen te aan. De Effata-Dominicus en AvP hebben samen kerkelijke activiteiten geprogrammeerd waarbij de wijk en buurt nadrukkelijk wordt uitgenodigd en liefst betrokken. De Agneskerk en MG zijn in gesprek over samenwerking. Op beide punten zal de komende periode veel energie nodig zijn. Vooral waar het gaat om het vertrouwen tussen locaties en parochiebestuur en tussen pastoraatsgroep en parochiebestuur.

Wat is er nodig? Wij bemoedigen locaties om bij elkaar te rade te gaan voor het uitvoeren van pastorale en bestuurlijke taken. Deze betrokkenheid op elkaar ter ondersteuning en samenwerking is pastoraal gezien een proces dat specifieke aandacht verdient, als een gestalte van kerkzijn.

Daarnaast is het goed de taken van de gespreksinstrumenten van de parochie (bestuur, parochieberaad, pastoraatsgroep) te bezien en te herijken. Hoe vruchtbaarder de samenwerking, hoe groter de overlevingskansen van de parochie als geheel.

Aanpak van de aandachtspunten

Niet alles kan tegelijk. Daarom stellen we voor elk jaar een paar onderwerpen centraal te stellen en te gaan realiseren via een per punt te formeren werkgroep. De pastoraatsgroep neemt hierin de

leiding en formeert werkgroepen daar waar dit nodig is om in de gestelde doelen te slagen. In principe dient elk aandachtspunt dat gekozen wordt ter uitvoering, binnen een jaar te worden gerealiseerd en afgerond. De werkgroep onderzoekt en doet concrete voorstellen ter realisering en rapporteert halverwege het jaar over de vorderingen.

Voor het werkjaar **2019-2020** stellen we voor:

1. Stroomlijnen en beter op elkaar afstemmen van de samenwerking tussen pastoraatsgroep, parochiebestuur en bestuur. Als eerste gaat de pastoraatsgroep aan de slag om het eigen functioneren te verbeteren. Dit ook om de weg te bereiden voor de aanstelling van een nieuwe pastoor. Verder worden de onderliggende verschillen in kerkvisie die leven binnen alle gremia gethematiseerd, en gaan wij met elkaar in dialoog om te spreken over wat ons bindt in Christus en over de verschillen in geloofsbeleving.
2. Voor de diaconie wordt er geïnventariseerd wat de mogelijkheden tot samenwerking zijn binnen het geheel van de parochie. Dit om daadkracht te verzamelen en te komen tot een grotere effectiviteit. Parallel hieraan wordt er ingezet op het bevorderen van groei in gelovige verbondenheid, geloofsverdieping, waardoor meer ervaren en duurzame samenhang binnen de parochie ontstaat. Het geheel kan aanleiding zijn om een diaconaal-opbouwwerker aan te stellen.
3. Voor catechese wordt een soortgelijk proces van inventariseren als voor diaconie gevolgd, met het oog op het bevorderen van de onderlinge samenwerking binnen de parochie. Verder wordt er vorming aangeboden voor de vrijwilligers in het kinder- en jeugdwerk, in het bijzonder voor de kindernevendienst. Verder wordt er geïnvesteerd in geschikte materialen om het kinder- en jeugdwerk beter te faciliteren.